

szerekesztő, kiadó:
 Hivatal és nyomda:
 Cluj-Kolozsvár, St. Baron
 L. Pop (Brassai-utca) 10.
 Telefon:
 Szerk. és kiadóhivatal
 9-77
 M. N. Sz. — — — 2-28
 Egyes szám ára pályá-
 szvaron és vidéken 5 lej
 Bukarestben is 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI NAPILAP

ELŐZETESI ÁRAK

Romániában	— — 1150
— — — —	600
— — — —	320
— — — —	110
Csehszlovákiában	— — — —
Egy hónapra	Ck 40—
Egyes szám	— — 3—

1927 Julius 15 Péntek

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 157 szám

5687 Tamuz 15

A prágai szenátus becsukott ablaka

Nyár van, forró, tikkadt nyár és aki csak teheti, tágra nyitja az ablakot, hogy szabad utat engedjen a levegőnek. A csehszlovák szenátus ablakait mégis be kellett zárni tegnap délután, noha a derék honatyák erősen izzadtak a fülledt ülésteremben. Azt mondhatná valaki, egészen rendes dolog az, hogy amikor a haza életkoru képviselői az állam egyik legfontosabb problémájáról, a közigazgatási reformról tárgyaltak, be kellett zárni az ülésterem uccára néző ablakait, nehogy az ucca életének profán zaja behatoljon az ülésterembe és zavarja munkájában a komoly problémákban elmélyedt honatyákat.

Csakhogy az ablakokat nem ezért zárták be. Nem a villamosok siketelő csilingelésétől, nem a forgalmas főúccák káotikus hangzavarától féltették és óvták a szenátorok füleit. Az elnök azért csukatta be az ablakokat, hogy az uccát óvja meg a szenátus zajától, mert a szenátor urak — tisztellel legyen mondva — akkora lármát csaptak, hogy az ablakon keresztül kitolakodó láрма nemcsak megbotránkozta az uccát, de a szó szoros értelmében megakasztotta az egész forgalmat.

A szenátorok a közigazgatási reformról vitakoztak és ennek az épületes vitának a zajára egy egész halom ember seregett össze a szenátus ablakai előtt. Az öreg honatyák vásott iskolás gyerekeket megszegyenítő fürgeséggel verték a padokat, dobogtak, sipoltak és minden elképzelhető módon lármát csaptak, úgy, hogy az uccai járókelőknek régen nem volt részük ilyen pompás ingyen-cirkuszban.

Kénytelen-kelletlen hozzászórtunk már ahhoz, hogy a képviselők egyrésze csaknem valamennyi országban az alsóházakat a csataterekkel téveszti össze és ököllel, bottal éktelen lármával igyekszik érvényt szerezni a maga igazának. Ezek a csataképek azonban eddig elkerülték a nemzetek komoly testületeit, a szenátusokat, amelynek érettkorú tagjai meg tudták őrizni a testületnek járó méltóságot és veteránokhoz illően, értelmes szavakkal és nem üvöltésekkel hoztak törvényeket.

A prágai példa, amely nem szórványos jelenség, mert hozzá hasonló egyre gyakrabban bukkan fel itt is ott is, annak szomorú bizonyítéka, hogy a háboru utáni idők különös pszichózisa átragadt a béke levegőjében felnőtt és megöregedett generációra is. A háboru utáni idők pszichológiájához tartozik az a féktelen türelmetlenség, amellyel az átlagos ember akárki más ellenvéleményével szemben visel. Ennek a pszichózisnak megnyilatkozási formája bukkan fel lépten-nyomon és ez jutott be a törvényhozó testületekbe is, ahol egyének és csoportok egyformán nem türik el az ellenvéleményt és mihelyt valaki nem hajlandó szó nélkül magáévá tenni az ő véleményüket, rögtön útésre lendül az öklük és ordításra tárnul a torkuk.

Néha-néha úgy rémlik, hogy ez a szerencsétlen betegség, amely megfertőzte az egész közéletet, a politikai, sőt a kulturális és sportélet minden megnyilvánulását is, tünőfében van és lassan-lassan visszatér a lelkek egyensulya, mely szeliden tud szembenézni az ellenkező álláspontokkal.

De a prágai szenátus becsukott ablaktáblái vizagstalan látványt nyújtanak. Amikor még az uccát kell megvédeni a szenátus hangzavarától, akkor még nem gyógyultunk ki a háboruban szerzett mentalitás betegségéből. Majd ha újból szélesre tárják az ablakokat és aztán újra becsukják, nehogy egy légy zümmögése is megzavarja a nemesveretű vitát, akkor kezdetjük megirni az igazi békének első esztendejét.

A minisztertanács megállapította a parlament programját

Az új kormány skartba teszi az Averescu-rezsim alatt megszavazott törvényeket. A választások utóhangjai

(Bucuresti-Bukarest, Julius 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délben minisztertanács volt a külügyminisztériumban. Ez alkalommal a kormány végleg elkészítette a trónbeszéd szövegét, azután a pénzügyi helyzettel foglalkozott, kapcsolatban a költségvetési felesleggel és a tisztviselők fizetésrendezési törvényével. A minisztertanács konstata, hogy a volt kormány által bejelentett költségvetési fölösleget majdnem teljesen elfizették és így a költségvetés tabelláiban kitüntetett tisztviselői pótlékokat nem lehet kifizetni.

A tisztviselők fizetésrendezési törvényével kapcsolatban elhatározták, hogy minden lehető megtesznek a tisztviselői pótlékok fizetésére olyan mértékben, mint azt az előző hónapokban eszközölték. Elhatározta a minisztertanács, hogy törvényjavaslatban fogja indítványozni Garofiid törvényeinek a módosítását és törvényjavaslat al fogja újból érvénybe léptetni a régi vasuti törvényt, amelyet az előző Bratianu-kormány alkotott. Ugyancsak törvényjavaslatlall fogják felfüggeszteni a tisztviselői fizetésrendezéséről szóló törvényt bizonyos módosítások végett, amelyek inkább a tisztviselői inkadrálásoknál, mint a pótlékoknál lesznek szükségesek.

A „Viitorul“ intrikái

A „Viitorul“ tegnapi számában a választások eredményét kommentálva, megállapítani vélte, hogy a nemzeti parasztpárt taranista frakciójának a Regátban és Beszarábiában szenvedett veresége súlyos kihatással lesz a párt belső életére. A kormány félhivatalosa szerint ugyanis az erdélyi nemzetipártiak az eredmény alapján a fuzió egyes pontjainak likvidálását fogják követelni, annak a helyzetnek megfelelően, amely a választások után előállt és amely az erdélyiek javára billenti a pártban a tulsulyt.

A „Viitorul“ hiráda azonban a főváros politikai köreibben nem keltett nagyobb feltűnést. Mint azt annak idején az Uj Kelet is jelentette, a Bratianu-kormány a nemzeti parasztpárt regáti és beszarábi szervezeteinek lehengerelésével azt a célt követte, hogy a párt két szárnya között a viszálykodás magvát hintse el és esetleg elszakítsa őket egymástól. A „Viitorul“ cikke azután teljes világosságot derített erre a kampányra és a nemzeti parasztpárt hivatalos lapja, a „Románia“ „Az intrika nem sikerült“ cím alatt már válaszol is a „Viitorul“ értesüléseire. A lap többek között a következőket írja:

A nemzeti parasztpárt megbonthatatlán egysége

„A nemzetipártiak megőrizték pozícióikat Erdélyben, — mondják a liberálisok — a taranisták megbuktak a régi királyságban. Nos, mi nem vagyunk sem nemzetipártiak, sem taranisták, mint ahogy azt a liberálisok szeretnék, mi egységes párt vagyunk az egész országban. Az intrika sugallatai nem fognak. Legfeljebb a szánakozás mosolyát csalják az ajkakra a liberális párt vezérével és az eszközökkel szemben, amelyeket felhasználni igyekszik.

Ha Bratianu személyi ambíció kielégíttetésére, megsértődésekre számított, úgy végzetesén tévedett. Az ország színe előtt ugyanazok maradunk, akik voltunk: a nemzeti parasztpárt egységes egészet alkot és egyetlen párt, amelynek gyökerei vannak a néptömegek szélesebb rétegeiben. Egy párt nem kormányozhat egyerdül az ország nevében, még kevésbé a liberális

párt, mely teljesen izolálva maradt a többi pártokkal szemben, hiszen Lupu, Argetoianu és Popescu nem politikai csoportokat képeznek, mert ők a liberális párt rendes tagjai. Izolált helyzetében a liberális párt intrikákhoz és korrupcióhoz folyamodik. A nemzeti parasztpárttal szemben azonban sem egyikkel, sem másikkal nem fog célt érni. Bebizonyítottuk a választásokon, hogy a nép akaratát a terror sem nyomhatja el. Bebizonyítottuk Fogarason, hogy reagálni tudunk a visszaélésekkel szemben is. Nem szeretnők, hogy még többre kényserítsenek.“

Feloszlatják a galaci és brassói városi tanácsokat is

Mint azt már néhány nap előtt jelentettük, röviddel a liberális kormányinstallálása után az egész ország területén kezdetét vette azoknak a városi tanácsoknak feloszlatása, amelyek összetételükben nem feleltek meg a kormány izlésének. Így került rövid egymásutánban sor az aradi, kisenevi és cserno itzi városi tanácsok feloszlatására. Kényszerítette ezenkívül a kormány Bukarest avereszkánus főpolgármesterét és a négy kerület polgármestereit, hogy tisztükről lemondjanak. Feltétlenül megemlítésre méltó, hogy a feloszlatott tanácsok mindegyikét még az elmúlt liberális kormányzás alatt választották meg, a kormányzásának utolsó hónapját élő likerális párt azonban kisebbségben maradt a tanácsokban.

Mint most a „Dimineata“ jelenti, holnap vagy holnapután sor kerül a brassói és galaci városi tanácsok feloszlatására is. A brassói tanács helyét comisiunea interimara fogja elfoglalni, amelynek elnöke valószínűleg dr. Clejaru képviselő lesz.

A galaci városházán Raşcanu közigazgatási felügyelő már két hét óta folytatja a vizsgálatot a jelenlegi városi tanács ellen. A vizsgálat előreláthatólag elegendő okot fog eredményezni a tanács feloszlatásához, amelynek helyét hasonlóképpen ideiglenes bizottság foglalja el. Az ideiglenes bizottság elnökéül Stefan Stefan liberális van kijelölve, aki a napokban érkezett haza külföldről.

Máramarosszigeten megindult a vizsgálat

Máramarosszigeti tudósítónk jelenti: A tegnapi nap folyamán a szigeti rendőrségre citálták azokat a nemzeti parasztpárti jelölöket, akik dr. Fischer Józsefet jelölték és akiket azon a nevezetes vasárnapi éjszakán a rendőrségről elbocsátottak, miután egy deklarációt aláírtak, hogy semmi bajuk nem történt. Ugyanis kiszivárgott hírek szerint a szigeti ügyészségre átirat jött az igazságügyminisztériumtól, amelyben szigorú vizsgálatot rendelnek Füzessy ellen, amiért megverte nemzeti parasztpárti jelölöket. Füzessy most a felcítált jelölökkel akarja magát tisztázni. A legérdekesebb a dologban az, hogy a szubkomiszár elfelejtette azokat felidézni, akiket ténylegesen elveretett.

— Változtatlanul berekesztették a lengyel szenátus ülészakát.

Varsóból jelentik: Szerdán délután, amikor a szenátus az alkotmányreformot tárgyalta, a belügyminiszter megjelent az ülésteremben és felolvasta a köztársaság elnökének dekrétumát, amely hirtelen berekesztette a szenátus rendkívüli ülészakát. A dekrétum nagy feltűnést keltett és a legkülönbözőbb kommentárookra ad alkalmat.

A „Maszóra“ új feldolgozása

Steif Jonatán budapesti rabbi műve

A „Maszóra“ azon mű, amely a Szentírás szövegének pontos meghatározására és megállapítására létesült. Óriási fontossága abban áll, hogy megakadályozza a Szentírás szövegének véletlenség, vagy szándékosság folytán való megmáskosítását, vagy meghamisítását és így a Szentírásnak integritását immár évezredek óta megóvta.

A „Maszóra“ figyelme, nagyobb vonásokban, a következőkre terjed ki. 1. Megállapítja a Szentírás egyes könyveiben előforduló szavak és betűk számát, megátolva ezáltal azt, hogy azokhoz bárki is valamit hozzáfűzzön, vagy azokból elvegyen. 2. Megállapítja a Szentírásban levő „taám“-okat, vagyis azon jeleket, amelyek a szóbeli, de egyuttal a mondatbeli hangszlyt is jelzik, ami ily módon a szövegnek mondatbeli magyarázatát is magában involválja. 3. Megállapítja a „Maszóra“ azon helyeket, ahol az írott szöveget — a hagyomány szerint — attól eltérően kell olvasni és értelmezni („kritiv“). 4. Figyelmeztet azon esetekre, amidőn a Szentírás a magánhangzókat rendellenesen használja. 5. Megállapítja a Szentírás könyveiben előforduló mondatok számát, vagyis a Szentírás szövegét mondatokra bontja. 6. Megjelöli bizonyos szavaknak ama betűit, amelyeket a hagyomány szerint, valamely ösmert, vagy ösmertlen okból, a rendesnél kisebb, vagy nagyobb formában kell írni. 7. Közöl végre a Maszóra szövegkritikai megjegyzéseket is.

Mindezen felül megbecsülhetetlen a Maszóra értéke nyelvtani szempontból is, mert ebben vannak lefektetve a héber nyelvtannak legrégibb alapkövei.

A Maszóra keletkezésének idejét a II. zsidó állam idejére teszik, de nincs kizárva, hogy annak legalább a magva még ennél is régebb keletű. Anyagát eleinte nem foglalták írásba, hanem szóbeli hagyományként szállt át nemzedékről nemzedékre. Erre vall a mű neve is („maszór“=átadás). Később aramens nyelven írásba foglalták és a szentírás régi kiadásaiban a szöveg mellé, mint széljegyzetet helyezték el.

A középkori Szentírásmagyarázók Szaadja áon, Ibn Ganach stb., eredményesen használták fel műveikben a Maszóra értékes adatait. Később azonban egyre mostohábban kezelték, úgy, hogy ma már a legbővebb kiadásokban sem található a Maszóra.

Steif Jonatán, a nagy tudású budapesti rabbi vállalkozott azon gyönyörű munkára, hogy a Maszóra szétszórt anyagát a különböző forrásokból összegyűjti, a Szentírás rendje szerint elhelyezi és magyarázó jegyzetekkel ellátja. Csupán ezen munkával is már nagy érdemet szerzett magának a tudós kutató az exegetikus irodalom terén. De Steif rabbi nem is annyira a tudomány, mint inkább a gyakorlatban valóságos életet élő zsidóság számára dolgozik, miért is művét a „Limmudé Hassém“ című rovattal is nagymértékben kibővítette.

Ebben a Talmud és a Midrás, sőt a kabalisztikus irodalom alapján felhossa és nagy körültekintéssel megmagyarázza mindama tanúságokat, amelyeket a Szentírásból a gyakorlati hitéletre levonni lehetséges. Itt mutatkozik Steif rabbi eredeti egyénisége. Ő nem a tudomány rideg módszereivel dolgozik, hanem nagy lelkenek erős és vonzó meggyőződéssel és melgével vezeti az olvasót a teljesen és kizárólagosan zsidó életre és ezen keresztül a szentesség magas régióiba.

A mű harmadik ága „Cionim“ címen feljegyzi a Biblia minden mondatánál az arra vonatkozó Talmud, Midrás és Zóharhelyeket, sőt a későbbi híres műveiket is, ami óriási terjedelmű tudósi és szorgalmas gyűjtőmunkát tétel fel.

Eredeti ötlete a tudós szerzőnek, hogy háromtagozatu művét nem mint önálló munkát adta ki, hanem a Szentírás szövege, a három targum és Rasi magyarázata mellé helyezte el.

Nem hallgathatjuk azonban el, hogy ezt nem tartjuk szerencsésnek, mert így a mű nagyszerjedelművé fog dagadni, ami annak megérde-

melt népszerűségét nem fogja elősegíteni. A műnek eddig megjelent része 240 oldalra terjed, de nem ér messzebbre a Szentírás 34 mondatánál! Nyomdatechnikai szempontból kifogásolható, hogy egyforma betűkkel van szedve a Maszóra textusa a Limmudé Hassém textusával,

ugyszintén előbbinek magyarázata az utóbbiéval. Mindez azonban nem fogja visszatartani a talmudtudó nagyközörséget és a Maszóra kutatóit attól, hogy a művet a híres szerzőnél (Budapest, Dohány-uca 28.) megrendeljék.

Fleissner Lipót

»A világpolitika atmoszférája ma békésebb, mint valaha«

Az angol külügyminiszter nagy beszéde. A Népszövetség rövidesen döntő jogot nyer nemzetközi ügyek intézésében

London, július 14. Az angol alsóházak tegnapi nagy napja volt. A munkáspártnak egy régebben benyújtott interpellációját tárgyalták az angol kormány leszerelési politikájáról, továbbá a labour-party egy párttározatát a külügyi költségvetés néhány tételének törleséről. Ebből a két előterjesztésből a tanácskozás során nagy külpolitikai vita fejlődött.

Ponsowky munkáspárti képviselő az interpelláció indoklása során a következőket mondotta:

— Európa külpolitikai helyzetét ezidőszereint, a német-francia viszony, délkeleti Európa, a Balkán, továbbá az orosz helyzet határozza meg. Délkelet-európában a helyzet okot ad a nyugtalanságra. Oroszországgal szemben az angol diplomácia helytelenül járt el. Locarno ugylátszik a német-francia viszonyban a hozzáfűzött várakozásokat nem elégitette ki. Ellenkezőleg, tartani kell, hogy a feszült helyzet újra bekövetkezik. Kifogásolja mindenkéltől az angol külpolitikában a titkos diplomáciai eljárást.

A világbékeért!

Chamberlain válaszában kijelentette, hogy Nagybritánia külpolitikájában nem ismeri a titkos diplomáciát és nincsenek olyan bizalmas tanácskozások, amelyekről az alsóháznak ne lenne tudomása. Újból hangsúlyozta, hogy Nagybritániának nincs más politikája, mint az egykori ellenségekkel való őszinte kibékülés. *E politika irányvonalába esik, hogy a nemzetek közötti véleménykülömbőség békés ultra hártassék el.*

— Ez azonban — hangsúlyozta Chamberlain — nemcsak Nagybritánia, hanem Franciaország és Németország politikája is és remélem és hiszem, hogy a többi országok politikáját szintén ezek az elvek irányítják. A Népszövetség ma sokkal erősebb, mint három évvel ezelőtt volt. *A világpolitika általános atmoszférája ma békésebb, mint volt annak idején és a különböző országok tanácskozásait a békés együttműködés szelleme vezeti.*

Az orosz probléma

Ezután az orosz problémáról beszélt az angol külügyminiszter és ismételtlen tiltakozik a föltevés ellen, mintha Anglia oroszellenes blokk kialakításán dolgozna és egyáltalában nem áll szándékában az orosz—angol ellentét kiélesítése. A leszerelést illetőleg kijelentette, hogy a hadiflotta leszereléséről folyt tanácskozások valószínűleg gyakorlati eredményekkel fognak járni.

Ponsonby: Tett ön valamit a leszerelés gyorsítása érdekében?

Chamberlain: Az angol delegáció egy gondosan kidolgozott leszerelési tervet hozott Genfbe, amely — ha elfogadják — ötven millió font megtakarítást jelentett volna a következő években. A leghatározottabban elutasítom még a gondolatát is annak, hogy Anglia flottája a jövőben versenyezzen Amerikával.

Neuwarth követelte, hogy Amerika, Anglia, Franciaország és Németország együttműködése tegye lehetővé a háborúnak örök időkre való kikapcsolását.

Az orosz szakítás a londoni tőzsdét érintetlenül hagyta

Chamberlain az alsóházban tett kijelentéseit a City bankettjén is megismételte. Ezuttal a Népszövetség mellett szállott sikra és annak a reményének adott kifejezést, hogy a Népszövetség rövidesen döntő jogot nyer bizonyos nemzetközi ügyek intézésében.

Churchill kincstári kancellár nagy beszédben számolt be az ország pénzügyi politikájáról, majd szóvá tette az angol-orosz szakítás gazdasági vonatkozásait. Kijelentette, hogy a tulérezékeny londoni tőzsdét szinte érintetlenül hagyta ez a főleg politikai esemény. Ami a leszerelést illeti, a kormánynak számítani kell, hogy Anglia szigetország és lakói élmezését csak két hétig tudja ellátni. Azért kell minden áron tengeri utjait szabadon tartani.

Herzl emlékünnepe

20-án (Tamusz 20) este 9 órakor lesz az Aviva és Barisszia Herzl-emlékünnepe a Kereskedelmi és Iparkamara disztermében.

STANIOL

vezérképviselő LEPAGE, CLUJ és gyári raktár

Még ma kérjen ajánlatot!

Biller-esték a Magyar Színházban

A budapesti színházak legünnepeltebb szubrett-primadonnája,

Biller Irén

vendégjátéka!

Ma, pénteken: Nebántsvirág
Holnap, szombaton: Muzsikus Ferkó
Hoinapután, vasárnap: Nótás kapitány

Jegyek mind a három **Biller-estére** válthatók a Magyar Színház pénztáránál 9-től 1 óráig.

Mélyenleszállított áron **fest** tisztít, egyben ruháját molymentesíti **Cink Cluj**

(Cluj-K...
dósitójától.)
sábjaik, az
mindig szü
erejétől tel
őrséget ako
a kolozsvár
mióta Cren
kifogástalan
hozzájárult
ezért kötele
kapcsán, m
vári rendőr
ellen. A re
felületesség
tegnapelőtt
embert, ak
neve távoli
szamosujvár

De besz
nap délelőt
Sándornak,
Tunarilor 2
dor kémény
munkában
rendörnek,
ő férjét Vá
nem tágitot
vagy Váry
fel Váryt.
meg az Új

Váry hi
1. Nem
2. Nem

A rendő
ségen. Inne
állapítása v
át. A közp
tisztviselője
tordai törvé
szamosujvár
lottként vár
idézve. Váry
váltig han
semmi közö
tőztatását é
tését. A ny
tait, majd e
rete mellett
állomásra ki
Ide este érke
Műtán nem
prefektura v
főtte az éjs
mellett. Má
a „fatális“
lábra helyez
tordai törvé
vette fel:

TORDAI V
Nr. P. 7078

mely felvét
sikkasztási
Jelen vanna
jegyző, Váry
Megállap
őrség a to
alatti megk
aki azt adja
ják, 29 éves
a Strada T
jelenü, hogy
elővezetését

boro

„UNIC

Váry Sándor nyomdász Kari Sándor kéményseprő helyett csendőrszuronyok közt kísérték Kolozsvárról Tordára

Ha nem találják Kari kéményseprőt, jó Váry, a nyomdász is

(Cluj-Kolozsvár, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Aki figyelemmel kíséri lapunk hasábjait, az megállapíthatja, hogy az Uj Kelet mindig szigorú tárgyilagossággal kísérté, sőt erejétől telhetőleg támogatta a kolozsvári rendőrséget akcióiban. Le kívánjuk szögezni, hogy a kolozsvári rendőrség apparátusa különösen, mióta Crenian ezredes állott a prefektura élére, kifogástalanul tölti be hivatását és sokban hozzájárult a közrend konszolidálásához. Épen ezért kötelességünk most, egy konkrét eset kapcsán, minden erőnkkel tiltakozni a kolozsvári rendőrségen inagurált szellem megsértése ellen. A rendőrség tisztviselőinek könnyelmű felületessége, vagy nemtörődősége folytán tegnapi sulyosan meghurcoltak egy ártatlan embert, akinek egyetlen bűne az volt, hogy neve távoli hasonlóságokat mutat fel valami szamosujvári kéményseprővel.

Nem is Kari, nem is kéményseprő

De beszéljenek helyettünk a tények: Tegnap délelőtt megjelent egy rendőr-sergent Váry Sándornak, az Uj Kelet nyomdászának Strada Tunarilor 28. szám alatti lakásán és Kari Sándor kéményseprőt kereste. A nyomdász épen munkában volt, felesége azonban kijelentette a rendőrnek, hogy Kari Sándort nem ismeri, az ő férjét Várynak hívják és nyomdász. A rendőr nem tágitott és abban a hiszemben, hogy Kari, vagy Váry az mindegy, munkahelyén kereste fel Váryt. A nyomdászt munka közben találta meg az Uj Kelet nyomdájában.

Vasilescunak mindegy

Váry hiába tiltakozott, hogy ő

1. Nem Kari.

2. Nem is kéményseprő.

A rendőr előállította az I. kerületi rendőrségen. Innen személyazonosságának pontos megállapítása végett a központi rendőrségre tették át. A központi rendőrség egy Vasilescu nevű tisztviselője közölte vele, hogy parancsa van a tordai törvényszék elé vezetni Kari Sándor szamosujvári illetőségű kéményseprőt, aki vádlottként van egy sikkasztási bűnperben megidézve. Váry ismét igazolta személyazonosságát, váltig hangoztatta, hogy a kéményseprőhöz semmi köze nincsen, Vasilescu elrendelte letartóztatását és a tordai törvényszék elé való vezetését. A nyomdászt megmozdították, elvették iratait, majd egy feltűzött szuronyu csendőr kísérete mellett tegnap délután 3 órakor a vasútállomásra kísérték és átvitték vonaton Tordára. Ide este érkezett meg a meghurcolt nyomdász. Mintán nem volt hol aludni, a tordai megyei prefektura udvarán, egy üres autóbuszban töltötte az éjszakát, a csendőr éber felügyelete mellett. Másnap végül, a tárgyaláson kiderült a „fatális“ névesere és Váry Sándort szabadlábra helyezték. Váry szabadlábrahelyezéséről a tordai törvényszék a következő jegyzőkönyvet vette fel:

TORDAI VEGYESBIRÓSÁG

Nr. P. 7073-4—1926

Jegyzőkönyv

mely felvétel 1927 július 14-ikén Kari Sándor sikkasztási bűnygyében a tordai bíróságnál. Jelen vannak: Mihail Jakobos bíró, Josif Boeriu jegyző, Váry Alex n'ru előállított egyén.

Megállapítást nyert, hogy a kolozsvári rendőrség a tordai bíróság 7073-3—1926. szám alatti megkeresése alapján előállított egy egyént, aki azt adja elő, hogy őt Váry Sándornak hívják, 29 éves, szatmári születésű, Kolozsváron a Strada Tunarilor 28. szám alatt lakik és kijelenti, hogy nem azonos Kari Sándorral, akinek elővezetését elrendeltük.

Váry Sándor a kolozsvári népesedési osztálya által 1924 május 29-én kiállított 587. számú, ugyancsak a népesedési hivatal által 1927 március 18-án kiállított 5530, valamint az anyakönyvi hivatal által 1927 május 21-én kiállított 230. számú bizonyítványokkal igazolja, hogy ténylegesen Váry Sándornak hívják stb.

Végzés

Minthogy a 7073—926. számú irattárból megállapítható, hogy a vádlottat, akinek elővezetését elrendeltük, Kari Sándornak hívják, foglalkozására nézve kéményseprő, szamosujvári illetőségű és elővezetése Szamosujvárról lett

Forradalom készül Görögországban

Vissza akarják hozni Pangalost, a fogságban élő egykori diktátort

Athén, jul. 14. Görögországban megint forradalmi a hangulat. Már napokkal ezelőtt olyan hírek jelentek meg a görög és a külföldi sajtóban, hogy szabadlábra helyezik Pangalost, Görögország egykori diktátorát. Ezeket a híreket természetesen a görög kormány erőlyesen megcáfolta. Ugyanekkor azonban

az athéni kormány energikus rendszabályokat léptetett életbe azok ellen a tiszték ellen, akik Pangalost vissza akarják hozni a politikai életbe.

A hadsereg körében ugyanis még mindig sok híve van az egykori diktátornak, akik több, mint egy évi látszólagos nyugalom után elérkezettnek hiszik az időt arra, hogy Pangalos rehabilitálásá-

elrendelve, tehát Váry Sándort tévedésből vevették elő. A bíróság Váry Sándort szabadlábra helyezi.

JAKABOS MIHAIL
bíró.

JOSIF BOERIU
jegyző.

„Kiderül a tévedés“

Váry Sándort tehát „tévedésből“ vezettette elő és hurcolta meg a kolozsvári rendőrség. Ez a kis tévedés két munkanapjába került a szegény munkásnak és miután feltűzött szuronyu csendőr előtt, megrögzött gonosztevőként kísérték végig Torda utcáin, végül saját költségén kellett munkahelyére visszatérnie.

Felhívjuk a főnti csinos történetre Crenian prefektus figyelmét. Ismerjük azt az igazságszeretetet és lelkiismeretességet, amely Crenian prefektust működésében vezeti és ezért hinni merjük, hogy szigorú szankcióval fog legalább morális elégtételt szolgáltatni a bűnös könynyelműség, sőt mondhatnánk, felelőtlenség folytán meghurcolt Váry Sándornak.

visszaszerezzék befolyásukat. Az erre irányuló szervezkedést azonban idejekorán felfedezték, mire

több tisztet letartóztattak,

másokat pedig áthelyeztek. Ezek az események olyan feltűnés nélkül történtek, hogy a közvélemény nyugodtan maradt. Egyedül az athéni tőzsde idegességén látszik, hogy újabb katonai forradalom készül Görögországban. Az athéni tőzsdéről ez az idegesség átszarmazott a többi tőzsdékre is, ahol

a drachma árfolyama néhány nap óta állandóan esik.

A görög kormány tegnap este széleskörű katonai intézkedéseket tett a rend fenntartása érdekében.

Holtpontra jutottak a nemzeti parasztpárt és liberálisok tárgyalásai

Egy kolozsvári rendkívüli kiadás fantazmagoriái a megegyezésről

(Cluj-Kolozsvár, jul. 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A liberális párt és a nemzeti parasztpárt kormánykollaborációs tárgyalásai, amelyek a választások előtt meghisultak, de a választások után Bratianu kezdeményezésére újra megindultak, ma holtpontra jutottak. Maniu nyilatkozata már teljesen valószínűtlenné tette a bejelentett liberális közeledést és a mára várt döntés nem következett be ez irányban.

Az ország közvéleményét azonban a mai sulyos körülmények között — midőn az összeülő parlamentre az ország sorsát eldöntő fontosságú határozatok várnak — jobban, mint valaha, foglalkoztatja egy Bratianu—Maniu megegyezés lehetősége. Ezt a felfokozott kíváncsiságot és érdeklődést használta ki Kolozsváron egy Romeo Covici nevű bukaresti fiatalember, aki Kolozsváron „rendkívüli kiadásokkal“ foglalkozik. Covici csütörtök délután Kolozsváron „Luptatorul“ (A harcok) címen egy kétoldalos „rendkívüli kiadást“ dobott ki Kolozsvár uccáira. Ebben a rendkívüli kiadásban kormányforrásból nyert értesülése alapján bejelenti a „Luptatorul“, hogy Bratianu Jonel, a küszöbön álló Bratianu—Maniu megegyezésre való tekintettel, a kormány átalakítását készíti elő. „Bratianu Jonel — írja a Luptatorul — attól a határozott akaratól áthatva, hogy az ország erőit koncentrálja — ismét felajánlotta a kormányon való együttműködést Maniu Gyulának. Biztosra vehető, hogy amennyiben valami nem jön közbe, az új kormány a következőképpen fog megalakulni:

Miniszterelnök: Bratianu Jonel.
Belügyminiszter: Juliu Maniu.
Pénzügyminiszter: Bratianu Vintila.
Külgügyminiszter: Titulescu.

Közegészségügyi miniszter: Mihai Popovici.
Közoktatásügy: Lupu.
Földmivélésügy: Argetoianu.
Közlekedésügy: Dimitru.
Uradalmi miniszter: Mihalache.
Igazságügy: Stelian Popescu.
Iparügy: Madgearu.
Művészet: Lepadatu.
Hadügy: Anghelescu tábornok.
Közmunkaügy: Nistor.
Munkaügy: Inuletz.
Az államtitkárok maradnak.

Eddig szól a kolozsvári rendkívüli kiadás „szencziós“ értesülése, amely másodizben jelenik meg Kolozsvár uccáin. Elsőizben, a kamarai választások napján arról vélt értesülni, hogy a kormány kisebbségi államtitkárságot fog kreálni, amelynek élére Bethlen György grófot, a magyar párt elnökét állítják és hogy ebben az értelemben megegyezés jött létre a magyar párt és a liberálisok között. Valószínűnek látszott, hogy a harcok lapot kortescélekből jelentették meg, épen a választások napján és ugyancsak valószínű, hogy ennek a nyári kacsának is a szenzációéhség csillapítása mellett a közvélemény szuggerralása volt a közvetlen célja.

Róth

cipésznél
Szép-u. 2. sz.
alatt készülnek
a legújabb
divatu
cipő-
különleges-
ségek

— Károlyi Mihály Berlinbe költözött. Berlinből jelentik: A német lapok egyrésze élesen megtámadja gróf Károlyi Mihályt, aki hosszabb tartózkodásra Németországba érkezett. A „Vorwärts“ című szocialista lap és több más ujság azonban védelmébe veszi Károlyit és a sajtótámadásokat a berlini magyar követség munkájának tulajdonítja.

borotva
borotvaszappan
borotvafenő szij
borotvaecset
„UNICUM“ Kun, Cluj,

önborotváló készülék
önborotváló pengék
acélárúk
felülmulthatatlanok
Calea Victoriei 2. szám

ta az utóbbiával.
visszatartani a
a Maszóra kuta-
hires szerzőnél
grendeljük.
Fleisscher Lipót

késebb,

en döntő

leszerelés gyor-

áció egy gondo-
hozott Genfbe,
millió font meg-
tkező években.
nég a gondolatát
jövőben verse-

merika, Anglia,
együttműködése
időkre való ki-

londoni tőzsdét

kijelentéseit a
attal a Népszö-
nak a reményé-
vetség rövidesen
zi ügyek inté-

nagy beszédben
tikájáról, majd
gazdasági vonat-
zékeny londoni
a főleg politi-
i, a kormánynak
ország és lakói
átni. Azért kell
tartani.

y
z 20) este 9
z Aviva és
zi-émlékün-
skedelmi és
sztermében.

OL
CLUJ

an

nnája,

n

pénz-

Cluj

Hivatalos jelentés szerint Palesztinában 147, Transzjordániában 1000 halottja volt a földrengésnek

Az erdélyi kolóniát megkímélte a földrengés

(Cluj-Kolozsvár július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Palesztinából érkező jelentésekből tiszta képet lehet alkotni a földrengés pusztításairól. A katasztrófa, amely Jeruzsálemben súlyos emberáldozatokat követelt és óriási anyagi kárt okozott, főképen Transzjordániában pusztított. A tulajdonképeni Palesztinában csak néhány régi város szenvedett a földrengés következtében, de nem érintette a tengerpartot, Haifát, Jaffát, Tel-Avivot és ugyanugy elkerülte a Jezreel völgyét, ahol az új zsidó kolóniák terülnek el. A földrengés pusztításainak részleteiről alábbi tudósításaink számolnak be.

A hivatalos jelentés

A palesztinai hatóságok tegnap este összeállították a földrengés okozta károk listáját. Palesztina földjén a halottak száma száznegyvenhét volt, a sebesülteké négyezerötvennégy. Legsúlyosabban Szichem városa szenvedett, ahol 25 halottat és 250 sebesültet számoltak össze. Lud városában harminc a halottak és hatvan a sebesültek száma.

A transzjordániai katasztrófa

A jeruzsálemi héber egyetem összeomlással fenyeget. Óriási pusztításokat okozott a földrengés Transzjordániában, ahol ezernél is több a halottak száma. A jeruzsálemi földrengés kára hozzávetőlegesen becslés szerint egy negyedmillió font. Palesztina fővárosában és Hebronban ugyiszólván egyetlen ház sem sértetlen. S'Salt arab városban nyolcvanöt halottat számoltak össze. A lakosság a földrengés által sújtott vidékről pánikszzerűen menekült. A nyugalom azonban az utóbbi napokban helyreállt.

A Londonba érkezett jelentések elmondják, hogy a földrengés Palesztina majdnem egész területén érezhető volt, de legerősebben a Holt-tenger körül érezték. Jeruzsálemben lord Plumer tábornok, főkörmányzó magánvillájának északi szárnya beomlott és a falak egy orosz szolgát maguk alá temettek. Jeruzsálemben összeomlott egy turista hotel is, amelynek három halottja — mint utóbb megállapították — három indiai turistánő volt. A földrengés Jeruzsálemben este hét óra három perckor kezdődött.

Jeruzsálemben csak egy ember halt meg

Hivatalos megállapítás szerint Jeruzsálem külvárosában 26 ember halt meg és harminc a sebesült, míg magában Jeruzsálem városában csak egy ember halt meg és tizenkettő a sebesült száma. Súlyosan megsérült a jeruzsálemi postaépület, az ezzel szemben álló cionista világszervezet épülete és egy iskola, amelyek valamennyien a város szívében fekszenek. A rendőrségi épület is részben összeomlott, azonban itt senki sem sebesült meg.

Az Olajfa hegyén összeomlott kisebb épületek négy gyermeket maguk alá temettek. Ain Charodban öt asszony lelte halálát.

A földrengés után Jeruzsálem utcáit izgatott embertömegek lepték el, akik borzadva nézték az épületek keletkezett óriási szakadásokat. Senki nem mert lakásába visszatérni. Batania közelében egy Abuens nevű arab községben kilencven ház omlott össze. Jaffa teljesen sértetlen maradt. Haifában csak csekély a kár. A jeruzsálemi postahivatal folytatja működését. A postahivatal előtt óriási tömegek állanak. Mindenki értesíteni akarja külföldi hozzátartozóit arról, hogy életben maradtak.

Földrengés a multban

A német lapok nagy terjedelemben foglalkoznak a földrengés alkalmából Palesztina geológiai viszonyaival. Megállapítják azt, hogy Palesztina északkeleti részén valóban egy régen kialudt hatalmas vulkán van, amely azonban már régen nem működik. A legutolsó földrengés ezen a vidéken 1903-ban volt, amely nagy pusztításokat végzett Safed és Tiberiás városokban. A történelmi időkben II. Jerobeam és I. Heródes császár uralma alatt voltak kisebb-nagyobb földrengések.

Palesztina egyes vidékein azért következhetett be most a földrengés, mert e vidékek földjének első rétegét homokkő képezi, amely a novemberi és decemberi esőzések alkalmával a vizet mindig átengedi és a vizek a föld belsejében hatalmas üregeket vájnak ki. Teljesen veszélytelen azonban Palesztina

Súlyos akadályok gördültek a leszerelési konferencia elé

Japán nem járul hozzá a szerződéshez

Genf, július 14. A leszerelési konferenciára Genfben érkezett japán delegátusok Sabukittól egy angol újságíró megkérdezte, vajon Japán milyen mértékben veszi ki részét a tengeri tegyverkezés korlátozásából. Sabuki kijelentette, hogy Japán továbbra is a tengeri tegyverkezés korlátozására törekszik. Becsületesen szándékkal jött Genfben és lehetetlen számára egy megnagyobbított hajóépítkezési programmal hazájába visszatérnie. Japánnak

semmi kifogása, ha Nagybritánia és Amerika meg egyeznek, de, ha a megegyezés olyan természetű lesz, ami Japánt fokozottabb hajóépítésre kényszerítené, akkor a maga részéről nem járulhat hozzá a szerződéshez.

Azt hiszik, hogy a leszerelési konferencián Japán állásfoglalását mások is magáévá teszik, úgy, hogy számítani kell a konferencia súlyosabb akadályaira.

Tovább tart a háború az amerikai filmiparban

A trösztellenes törvény végrehajtásával megbízott bizottság tisztességtelen konkurenciával vádolja a két legnagyobb filmtrösztöt

(Newyork, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az amerikai filmvilágot a Federal Trade Commission most hozott rendkívül érdekes határozata tartja vizsgálatban, amelyben ez a szövetségi közeli kereskedelmi bizottság Adolphe Zukorról és Jesse L. Laskyról, a Famous Players-Lasky Corporation-ról megállapítja, hogy nem fair utakon lehetetlené akar tenni minden versenyt és monopolizálni akarja az egész amerikai filmipart. A bizottság, amely tudvalevőleg az amerikai trösztellenes törvény határozatait van hivatva végrehajtani, megállapításából nyomban levonta a konkurenciákat is és eltiltotta a Famous Players-Lasky Corporation-t attól, hogy a jövőben is mai üzleti elveik alapján járjanak el és mindössze hatvannapos haladékat adott a nagy amerikai filmvállalatnak a rendelkezések végrehajtására. A Federal Trade Commission most kibocsátott rendelete a Famous Players-Lasky Corporation-t a következőktől tiltja el:

1. Sem maguk között, sem más idegen személyekkel nem köthetnek szövetséget arra, hogy az Egyesült-Államok filmiparában a szabadversenyt lehetetlené tegyék, sem pedig az amerikai filmek bel- vagy külkereskedelmében nem szabad a filmek gyártását, szétosztását és bemutatását bármiféle módon befolyásolni akarni.

2. Tilos a Famous Players-Lasky Corporation-nek filmeket csoportosan eladni, vagyis a jövőben nem szabad olyan feltételeket szab-

niok, hogy vagy csoportosan minden filmüket átveszik a kölcsönzők és a filmszínházak, vagy pedig egyáltalán nem juthatnak hozzá a Famous Players-Lasky Corporation filmjeihez.

3. A Federal Trade Commission eltiltotta a Famous Players-Lasky Corporation-t attól, hogy filmszínházakat vásároljanak, vagy pedig azzal fenyegetőzzenek, hogy filmszínházakat vásárolnak az általuk gyártott képek bemutatására.

A bizottság rendelkezéseinek megokolásában elmondja, hogy a Famous Players-Lasky Corporation-nak 1926 június harmincadikán nem kevesebb, mint 368 mozgóképszínházban volt érdekeltsége és pedig 128 filmszínház teljes egészében a vállalat tulajdona volt, 13 másik színház részvényeinek több mint 50 százaléka volt birtokukban, 128 színháznak pontosan az 50 százaléka és 99 színháznak valamivel kevesebb, mint 50 százaléka.

A bizottság megállapítása szerint Filadelfiában, Dalasban, Tampában és Miamiában valamennyi mozgóképszínház a Famous Players-Lasky Corporation tulajdonában van és megállapítja egyben azt is, hogy 1919 júliusa óta a vállalatnak minden törekvése arra irányul, hogy az egész amerikai filmipart monopolizálja.

Amerikai filmkörökben nagy érdeklődéssel várják a Famous-Players-Lasky Corporation elhatározását, hiszen a hatvan nap alatt, amit a Federal Trade Commission engedélyezett Adolphe Zukornak és Jesse L. Lasky-nak, bajosan lesz elegendő arra, hogy ez alatt az idő alatt az eddigi módszerekkel teljesen szakítva, új alapokra helyezték át egész termelési és kereskedelmi politikájukat.

— Tizenöt ember elevenen elégettette magát Szibériában, hogy Oroszország megszabaduljon a bolsevizmustól. Varsóból jelentik: Kusztanaj szibériai városban különös eset történt. Egy titkos vallási szektá tizenöt tagja bezárkózott a templomba és mindenestől elevenen elégettette magát. A fanatikus emberek levelet hagytak hátra, amelyben háborzongató cselekedetüket megindokolják. Eszerint azért áldozták fel magukat, hogy a felsőbb hatalmak mielőbb megtisztítsák Oroszországot a bolsevizmustól.

Mindennemű bankügyletek.

Bármilyen értékpapír, vasuti kötvények, korona és aranyjradékok, rente improprietarii vétele és adása. Lombard.

Erdélyi Takarékpénztár

Str. Reg. Maria 38. Tholdy, László & Co.
Telef. 5-32.

ának délnyugati része, Jaffa és Tel-Aviv környéke. Ugyancsak veszélytelennek mondható a Haifa körüli terület is.

Az erdélyi kolóniát nem érte kár

Az Uj Kelet szerkesztősége ma délben sürgőnyt kapott Jaffából. Ebben azt a megnyugtató hírt közlik velünk, hogy az erdélyi kolóniai a földrengés nem okozott súlyosabb károkat és mindenki ép és egészséges.

Néhány beteg a vezérfé a... lehdését. Az betegség, lelkiismeret amikor erőviszony

Mert párt jasiilás és na se csinált a meggyő egyedül ugyanolyan moldovai a lelkiismeret averescan zeti paras érdekeit. Csodá

méltányos lyett, hog ismeretes tőroket.

gondolt, lelkiismeret meghatóh akkor jöt nak, amil belőlük p desen szu ébredezik huzták a

De ki forditva sürtün eml egy épké aki este némi lelki hogy Ave mellette a mányra j lelkes rev

Az üzcsinálja r A falusi felebarátja látná, an levszi el boltjába.

Az au tos. Tudja vevőre, n mai kegye És Ford számottev nem szive

Mert titkáraival kelendőbb készült at Európában irott szób kilengések nak legal márka me

Csakho nem nagy nagy volt kevesebb, lag, annál

Ford a inkább au must, hisz bet lehet a kalapját tés még v lyan gond volna, hog tusát, ame kat, most a állitaná. E mazottakna san nem á

Ford p Cuza PROFE eddig merő bonyolított

Minden reklamnál többet ér a
„DREHER-HAGGENMACHER“
SÖRÖK
országosan elismert kiváló minősége

PIL-PUL

Néhanapján rájön a politikusokra egy sajátos betegség, az ugynevezett revízió. Ilyenkor a vezérférfi leszámol a lelkiismeretével, vagy a... lehetőségekkel, azaz revideálja meggyőződését. Az ilyen revízió egyébként egész rendes betegség, csak az a furcsa, hogy a politikai lelkiismeretfurdalás pont akkor jelentkezik, amikor gyökerestől megváltoznak a politikai erőviszonyok...

Mert milyen megható az, hogy az averescu-párt jásii csoportjára rájött a lelkiismeretfurdalás és napokon keresztül a korifeusok egyebet se csináltak, mint folyton-folyvást revideálták a meggyőződésüket, míg rájöttek arra, hogy egyedül üdvözítő csak a liberális program. És ugyanolyan megható, hogy a néppárt többi moldovai csoportjában hasonlóképpen urrá lett a lelkiismereti göres, ők is rájöttek, hogy az averescanus-program eretnokség és csak a nemzeti parasztpárt programja szolgálja az ország érdekeit.

Csodák-csodája, a nemzeti parasztpárt nem méltányolta ezt a megható felfedezést és ahelyett, hogy a keblére ölelte volna a jásii lelkiismeretesekeket, elhárította magától a lelkes megterőket. A nemzeti parasztpárt nyilván arra gondolt, hogy szép-szép és megható is ez a lelkiismereti revízió, de talán mégis szebb és meghatóbb lett volna, ha a moldvai néppártiak akkor jöttek volna rá, hogy téves utakon járnak, amikor Averescu miniszterelnök lett és belőlük prefektust csinált. Akkor azonban eszenesen szunnyadt a lelkiismeretük és csak most ébrednek, amikor a prefektusi stallumot kihúzták a lábaik alól.

De ki veszi ezt rossz néven? Istenem, ha fordítva történe, talán még Lipótmezőt is sürin emlegetnék. El lehet képzelni például, hogy egy épkezláb normális liberális politikusnak, aki este egészségesen fekszik az ágyba, reggelre némi lelkiismeretfurdalás után az jusson eszébe, hogy Averescu részén van az igazság és neki mellette a helye? Holott, ha Averescu kormányra jönne, mindjárt akadna egy-két igen lelkes revíziós ember.

* * *

Az üzlet — üzlet. A milliárdos csak azt csinálja nagyban, amit a grázleros kicsiben. A falusi szatócs, hiába gondolja valamelyik felebarátjáról hogy legjobb volna, ha akkor látná, amikor a háta közepét, csak mélyen levezi előtte a kalapját, hogy becsalogassa a boltjába.

Az autókirály Ford nagy boltos, de jó boltos. Tudja, hogy neki nagyobb szüksége van a vevőre, mint a vevőnek ő reá, különösen a mai kegyetlen amerikai konkurencia mellett. És Ford boltjából hiányzott a vevőknek egy számottevő csoportja, a zsidó kuncsaftok, akik nem szívesen jártak Ford-féle autóban.

Mert ami maszlagot az autókirály híres titkáraival és szerkesztőivel összeiratott, az kelendőbb portéka volt még a kommerszcikkek készült automobiljainál is. Különösen Kelet-európában keresték ezt a maszlagot, ahol az irott szóból valóságos pofon lett, meg egyéb kilengések, aminek értelmi szerzőségében Fordnak legalább akkora része volt, mint a Ford-márka megteremtésében.

Csak hogy ezzel a portékával a Ford-konzern nem nagyon sokra ment. Igaz, hogy nagyon nagy volt a forgalom, a haszon azonban annál kevesebb, mert mennél jobban fogyott a maszlag, annál kevesebb Ford-kocsi fogyott.

Ford azonban van olyan jó kereskedő, hogy inkább autót szeretne árulni, mint antiszemitizmust, hiszen az automobilon még mindig többet lehet keresni. Ezért vette le ünneppélyesen a kalapját — a vevő előtt. De ez a kalaplengetés még vékony lépesvessző és ha Ford komolyan gondolta a takarodót, akkor az igazság az volna, hogy nagyszerűen megszervezett apparátusát, amely eddig két kézzel szórta a rágalmakat, most a rágalmak elleni hadjárat szolgálatába állítaná. Ennyi elégtétel igazán jár a megrágalmazottaknak és ami a földolog, a boltosnak biztosan nem ártana.

*

Ford pálfordulása súlyos fejfájást fog okozni Cuza professzornak is. Cuza propaganda-utját eddig merő szimpátiából egy karesu Ford-kocsin bonyolította le, amelynek egyszerű eleganciáját

UJ KELET

egy hatalmas fehér kampóskereszttel diszítette. Akkoriban a kampóskereszt tagadhatatlanul jól állt a Ford kocsinak, de most, hogy jön a csizma a spájzba, azaz, mit keres a kampóskereszt a szánom-bánom Ford-kocsin?

A fajvédő professzor most alighanem eladja a Ford-kocsit és egy másik antiszemita autót-hazaszélelt.

gyarost keres, ha ugyan talál ilyet a földkerekségen. De ha mégsem talál? Akkor talán levakarja a kampóskeresztet az autójáról. Bár, minthogy Cuza nem igen utazhatik kampóskereszt nélkül, az is megeshetik, hogy az autót vakarja le a kampóskeresztről és ezután kampóskereszten fog száguldani vidéki turnéjaira.

Lezajlottak a községi tanácsok szenátorválasztásai

(Cluj-Kolozsvár, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A községi és megyei tanácsok ma választották meg szenátorait az egész országban. Kolozsmegyében két jelölt: dr. Simion Nemes volt képviselő, nemzeti parasztpárti és dr. Francu Amos, az antiszemita liga volt oszlopos tagja, liberális frakcionista küzdöttek a szenatori mandátumért. A választási visszaélések ezúttal sem maradtak el. A délelőtti folyamán telefonon jelentették a nemzeti parasztpárt kolozsvári központjához, hogy a bánffyhuynadi szavazóhely előtt 17 nemzetipárti községet megállítottak a csendőrök és nem engedik őket a szavazáshoz. A párt dr. Augustin Andrei törvényesszéki elnökhöz fordult jogorvoslásért, akinek rendelkezésére délután végül beengedték Bánffyhuynadra a szavazók egy részét. A többség azonban elúnta a napra való várakozást és

hazaszélelt.

Tegnap éjjel Feleken a csendőrök letartóztatta Salajan Juliu tanácsost, aki ismert nemzetipárti vezetője a falunak. Daróc község tanácsosaival a jegyző nyilatkozatot íratott alá, hogy a liberális pártra fognak szavazni. Három helyen: Mócson, Bánffyhuynadon és a kolozsvári megyei prefekturán folyt a szavazás. Összesen 1200 szavazatot adtak le.

A kolozsvári prekturán az éjjeli órákba nyult el a szavazás. Hír szerint Bánffyhuynadon a liberális jelölt 192 szavazatot kapott a nemzeti parasztpárt 118 szavazatával szemben. A végeredmény lapunk zártakor még nem ismeretes. Aradon Ispravnic Sever liberális jelölt győzött 1202 szavazattal Botoc nemzetipárti 133 szavazatával szemben.

Bíróság elé kerül a kolozsvári Román Nemzeti Színház botránya

Színész és igazgató harca vol a botrány okozója

(Cluj-Kolozsvár, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári Román Nemzeti Színház direktora, Zaharia Barsan és a színház egyes színészei között már az elmúlt év őszétől kezeve áldatlan harc folyik. A színészek egyrésze, Virgil Vasilescu hőszerelemes vezetése mellett állandó intrikákkal kísérte a Nemzeti Színház igazgatójának működését. Ez a színház mögött folyó, de annál élesebb küzdelem az elmúlt hónap 11-ikén nyilvános botrányba robbant ki végül, amelynek viharos visszhangja támadt az egész román sajtóban és amely most egy feljelentés folytán a kolozsvári igazságügyi hatóságokat is foglalkoztatni fogja.

Zaharie Barsan, a színház igazgatója ügyvédje, dr. Mirce Georgescu utján rágalmazás és becsületéért miatt feljelentést tett a kolozsvári törvényesszéknél Virgil Vasilescu színész ellen. A feljelentés elmondja, hogy a színész hosszú hónapok óta a kulissák mögötti aknamunkával igyekezett igazgatói működését lehetetlenné tenni. Míg a nyilvánosság előtt föltöbbször odaadó munkatárnak tüntette fel magát

a színház színészei között, de a kolozsvári román társadalomban is különböző vádak elhelyezésével próbálta az érdemekben gazdag igazgató működését lehetetlenné tenni. Barsan jóideig figyelmen kívül hagyta ezeket a machinációkat.

Június 11-én azonban Virgil Vasilescu beállított irodájába és valamely ügyből kitolyólag meglehetősen erős hangon magyarázatot kért az igazgatótól. Ez rendreutastította a színészt, mire Vasilescu kirohant a szobából, becsapta maga mögött az ajtót és ordítani kezdett:

— Segítség, megtámadott és megütött az igazgató!

A színész orditozására rövidesen hatalmas publikum futott egybe és a látvány — amelyben igazi színészek játszták a meg nem irt szerepeket — általános feltűnést keltett. Kolozsvári, majd bukaresti sajtóorgánumok hosszabban foglalkoztak a színház botrányával, mely a feljelentés nyomán az igazságszolgáltatás fórumai előtt fog befejezést nyerni.

Újabb kényszeregyezési panama foglalkoztatja a budapesti rendőrséget

Toldy Zoltán csődbíró és a csődválasztmány tagjai előzetes letartóztatásban vannak

(Budapest, július 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A budapesti büntető hatóságok még tavolról sem fejezték be a Nagy István törvényesszéki bíró által elkövetett kényszeregyezési panamát összes részleteinek és szereplőinek felidézését, máris újabb csődtömegviszállás foglalkoztatja a rendőrséget. Mintegy másfél évvel ezelőtt a Golva-vidéki Erzsébet-köszénbánya fizetésképtelenséget jelentett. Az egyezkedési tárgyalások azonban nem vezettek megegyezésre, mert a hitelezők tulajdonosnak találták a felajánlott egyezési kvótát. A vállalat ellen erre megindították a csődöt. Ebből a csőd-eljárásból kifolyólag most két feljelentés érkezett a budapesti rendőrséghez. Az egyik feljelentést egy fővárosi ügyvéd, a másikat pedig a vállalat tulajdonosa tette. Mindkét feljelentés azt állítja, hogy a tízmilliárd koronát érő csődtömeget jóval kevesebbre értékelték, amiért Németh Ödön igazgatósági tag már régebben panaszt emelt a bírósági csődbiztos, továbbá Gécső Lajos csődválasztmányi elnök, valamint Matavovszky Pál és Boda Ferenc ügyvédek ellen.

A feljelentések alapján a rendőrség elővezette Matavovszky Pál és Boda Ferenc ügyvédek, továbbá Toldy Zoltán csődbírót, Gécső Lajos és Berger István ügyvédek, valamint

Wertheimer Aladár igazgatót. A kihallgatások során azonban semmi tárgyi bizonyíték nem merült fel arravonatkozólag, hogy a csődválasztmány az Erzsébet-köszénbánya vagyonát hűtlenül kezelte volna. Ebben az irányban a nyomozást be is szüntették, Matavovszky és Boda ügyvédek pedig elbocsátották a főkapitányságról.

Van azonban az ügynek egy másik része is, amely szerint a még őrizetben lévő ügyvédek manipulációval jutottak jól jövedelmező csőd-ügyekhez. Ez a vádpont azonban még tisztázatlan. Annyi tény, hogy Toldy Zoltán bíró, Gécső Lajos, Berger István és Wertheimer Aladár, akiket a késő éjszakai órákban ismét kihallgattak, ma is a főkapitányságon maradtak. Kiszivárgott hírek szerint azonban az illetők tisztázták szerepüket és így rövidesen szabadlábra kerülnek.

Pergamen és vajpapír

minden mennyiségben
LEPAGE
papirosztály
Kolozsvár.
Kérjen ajánlatot!

gyuletek.

kötvények,
improprie-
bard.

Énztár

szló & Co.

Aviv környéke.
a Haifa körüli

nem érte kár

éltben sürgőnyt
nyugtató hirt
niai a földren-
s mindenki ép

relési

Amerika meg-
an természeti
építésre kény-
nem járulhat

konferencián
vá teszik, ugy,
ulyosabb aka-

arban égtelen

den filmüket
nházak, vagy
k hozzá a
on filmeihez.
on eltöltja a
t attól, hogy
y pedig azzal
zakat vásárol-
mutatására.

kolásában el-
Lasky Corpo-
radikán nem
nházban volt
zínház teljes
olt, 13 másik
50 százaléka
pontosan az
amivel keve-

rint Filadel-
iamiban vala-
pus Players-
van és meg-
9 július 9-
ura irányul,
nonopolizálja.
érdeklődéssel
rporation el-
alatt, amit a
lyezett Adol-
nak, bajosan
az idő alatt
szakítva, új
lési és keres-

elégettette
ország meg-
Varsóból je-
ban különös
zekta tizenöt
mindenestől
anatikus em-
yben hátbor-
ják. Eszerint
y a felsőbb
roszországot

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági közélet napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Főszerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Péntek

5687. Tamuz 15.
1927. július 15.

A bázeli kongresszus vendégei

A bázeli kongresszusi iroda — amint azt már jeleztünk — teljes apparátussal hozzá fogott az imponánsnak ígérkező kongresszus rendkívüli körülmények között előkészítésének munkálataihoz. A kongresszus iránt szokatlan nagy érdeklődés mutatkozik minden országban s bizonyára Erdélyben is sokan vannak, akik a történelmi nevezetességű kongresszuson, mint vendégek jelen lenni kívánnak. Az Uj Kelet már közölte a vizumra, a kongresszusi hivatalos lapra, svájci turista kirándulásokra, a lakásigénylésre és a penzióbeli elszállásolásra vonatkozó információkat.

Ezzel a következő kiegészítő információkra hívjuk fel az érdeklődők figyelmét. A hivatalnokjegyek iránti igénylés legkésőbb folyó hó 16 ig kell husz svájci frankos csekkel együtt a Szövetség központi irodájába bejelenteni. Ezentúl érkező bejelentések nem vétetnek figyelembe. A kongresszuson résztvenni kívánó vendégek ebbeli szándékukat július 20-ig bezárólag jelentsék be a Szövetség központi irodájában a jegy árának egyidejű beküldése mellett. A kongresszusi vendégjegyek árai a következőképp alakulnak:

I. jegyek (összesen 30 ülés)	160 svájci frank
II. " (70 ülés)	80 " "
III. " (400 ülés)	50 " "
IV. " (500 ülés)	25 " "
V. " (állóhely)	10 " "

helyenként, a kongresszus teljes tanácskozásának tartamára.

Egyes ülésekre szóló jegyek nem adatnak.

A kongresszus teljes tárgyalási anyagát felőlelő hivatalos „Kongresszuentung“ előfizetési ára Romániára nézve egészen szokatlanul olcsó, 4 svájci frank mind a 12 terjedelmes számért, ezért kívánatos és hihető, hogy akik nem lehetnek személyesen jelen a kongresszuson, a zsidóság-e nagy eseményén ebből a hivatalos kiadványból fognak tájékozódást és tanulságot meríteni.

— **Be kellett zárni a prágai szenátus ablakait, nehogy mebotránkoztassák a járókelőket.** Prágából jelentik: Tegnap este a szenátus ülésén folytatták a közigazgatási reform tárgyalását. Lusches előadó beszédét a szocialisták és kommunisták ingerült közbeszólásokkal állandóan zavarták. Ebből azután olyan parázs botrány keletkezett, hogy az ülésterem ablakait be kellett zárni, mert a botrány hallgatására óriási embertömeg csődült össze az uccán.

— **Herzl-ünnepély.** A kolozsvári Avivák és Barissziák f. hó 20-án (tamuz 20) este 9 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara dísztermben Herzl-ünnepélyt rendeznek. Az estély iránt, amelynek szereplői prof. Eisler Mátyás, Gottlieb Józsefné, Beesky Andorné, Weinstein Eszter, Giszkalay Juchanan, Rosenberg Simon és Diamantstein Andor lesznek, nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **Két évre megvonják Magyarországon az árdrágitók iparengedélyét.** Budapestről jelentik: A kormány a legnagyobb eréllyel folytatja a drágaság elleni küzdelmet. A belügyminiszter hétfőn délelőtt rendeletet bocsátott ki, amely szerint két évre megvonható az iparengedély azoktól a kereskedőktől és iparosoktól, akiket árdrágitásón érnek. Kedden délelőtt a kormánypárti képviselők bizottsága sorra látogatta a vásárcsarnok élelmiszer-árusait és jegyzeteket készített magának az árról, hogy azok alapján javaslatot tegyen a kormánynak az árak szabályozására.

Másfélmillió lejért mentettek fel egy hazaárulással vádolt multimilliomost

Felfüggesztették a III. hadtest hadbíróságának főügyészét

Chişinau-Kisenev, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Universul“ jelentése szerint a kisenevi katonai hatóságok szenzációs bűnyűben nyomoznak, amely Nicolae Dobrovici alezredes, a kisenevi III. hadtest hadbíróságának volt első királyi biztosa ellen irányul. Röviddel ezelőtt tárgyalta in contumaciam a kisenevi hadbíróság Panait Farmache csernavodai származású multimilliomos bűnperét, akit az ellenséghez való átpártolás büntetésével vádoltak meg. Dobrovici alezredes, mint a vád képviselője, a hatalmas szenzációt keltett pörben Farmache felmentését kérte azzal az indoklással, hogy tette amnesztia alá esik.

A hadbíróság ez előterjesztés alapján fel is mentette Farmachet, Marchetti ezredes királyi biztos azonban megállapította, hogy Farmache tette nem esik amnesztia alá. Azonnal felebezt jelentett be és bejelentette az esetet a hadtestparancsnokságnak. A vizsgálat megindult, Dobrovici alezredest felfüggesztették tisztétől és az igazság meghamisítása miatt eljárást indítottak ellene. Az ügy kivizsgálására Panaitescu ezredest delegáltak. Időközben Farmache sikertelenül elfogta és tegnap Panaitescu ezredes kihallgatta. Az „Universul“ szerint Dobrovici alezredes anyagi hasznokat élvezett a felmentésből. Erre vonatkozólag kompromittáló táviratokat fedeztek fel. Panaitescu ezredes tegnap kihallgatta Farmachet, aki bevallotta, hogy felmentése egy és félmillió lejbe került. Hogy a pénzt kinek adta át, azt nem akarja elárulni.

A mai nappal kihallgatja Panaitescu ezredes a vádlott Dobrovici alezredest. Hasonlóképpen ki fogják hallgatni St. Berechet egyetemi tanárt, aki szintén királyi ügyész volt a kisenevi hadbírósnak. A kiszivárgott hírek szerint az egyetemi tanár rendkívül súlyos vallomást fog tenni. Allítólag még abban az időben, midőn ő királyi biztos volt, Farmache hatalmas összegeket ajánlott fel neki, hogy felmentése sikerüljön.

A legfőbb katonai semmitőszék elfogadta a felmentő ítélet ellen beadott felebezt és a pert holnap ismét le fogja tárgyalni a kisenevi hadbíróság. A per kimenetele elé óriási érdeklődéssel tekintenek az egész országban.

— **Véget ért a francia parlament ülésszaka.** Párisból jelentik: A francia parlament tavaszi ülésszaka befejeződött. Az utolsó ülésen Poincaré nagy beszédben fejtette ki, hogy a tisztviselők fizetésének javítására szánt összeg felemelését csak papíron lehetne megvalósítani, mert az államháztartás nem bírta el egy 470 millió kiadási többletet. A beszéd hatása alatt a szenátus egyhangulag elfogadta a tisztviselők fizetésemeléséről szóló javaslatot, amelyet a kamarában már előzőleg megszavaztak. A kamara egyébként felhatalmazta a kormányt, hogy a nyári szünet alatt megkösse a francia német vámenegedményt.

— **Házasság.** Salamon Erzsébet Kolozsvár és Hegedüs Miklós Kápolnokmonostor június 30-án Clujon házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Eljegyzés.** Eisikovits Irénke Cluj és Ábrahám Bernát Teius jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Három fegyenc kalandos szökése egy oceáni szigetről.** Londonból jelentik: Vakmerő módon szökött meg három hindu fegyenc az Andaman-szigeteken levő fegyencleptérről. Valami módon megegyeztek abban, hogy az élelmiszerszállító hajó megérkezése után elbujnak az erdőben és éjjel megszöknek a hajó egyik csónakán, melyet a matrózok kitoltak a partra. Éjjel nagy vihar támadt, a monszun felkorbácsolta a tengert, de az elszánt fegyencnek mégis beleültek a csónakba s kiveztek a viharos tengerre. Csak egy-egy darab kenyert és egy üveg vizet vittek magukkal. Burmába akartak eljutni, de utközben elfogták őket. Elbeszélések, hogy milyen rettenetes küzdelmet vívtak a szabadságért, minden pillanatban kockáztatva az életüket. A vihar miatt csak lassan jutottak előre és erejük is fogyóban volt már, amikor megkezdődött az éhezésük és szomjazásuk. A két napra való élelem és víz elfogyott és még három napig hanykolódott kis csónakuk a tengeren. Az ötödik napon megrepedt a csónak és az a veszedelem fenyegette a menekülőket, hogy megtelik vízzel és elsüllyed. Megpillantottak a távolban egy lakatlan szigetet és nagy küzdelemmel közelébe juttatták a csónakot, majd kiugrottak belőle és uszva jutottak el a lakatlan szigetre. Ott bambusz nádából tutajt fontak és rátették a csónakot. Elindultak azután a tutajon, hogy elérjenek egy szomszédos szigetet és ott kijavíthassák a csónakot. A vihar már szűnőben volt és hamarosan el is jutottak a szigetre, de a part mocsarában megakadt a tutaj. A fegyencnek annyira ki voltak már merülve, hogy nem bírták elhagyni a tutajt, hogy kiláboljanak a partra. Az egyik mégis erőt vett kimerülésén és lassan-lassan kitolta a szigetre a tutajt. Ott azonban az angol kirendeltség elfogta a szökevényeket.

Lábizzadás és ennek kellemetlen következményei megszűnnek, ha lábvizébe egy zacskó

Pedisan lábsót kever

— **Mézőklé avatás.** A prágai német műegyetemen múlt hó 28-án Jeremiás Imrét Cluj okl. vegyész-mézőklé avatták.

— **Modern Dybuk-tragédia a kolozsvári gettóban.** Az Uj Kelet tegnapi számában ilyen címmel megjelent cikk egyik szereplője, Szabó Jakab a következő tényállás közlését kérte: Az eljegyzés elhalasztását nem ő, hanem a vőlegény bátyja ellenezte. Ami a cikknek azt a kitételét illeti, hogy ő felkereste volna Fucks Frigyes első menyasszonyát és bocsánatot kért tőle a beteg vőlegény számára, ezt annál kevésbé tehetné, mert a jelzett időpontban nem tartózkodott Kolozsváron. Viszont a leány sem közölte vele, vagy a vőlegény bátyjával, hogy megbocsátott egykori vőlegényének. Végül annak megállapítását kérte még, hogy leánya csak néhány héttel az eljegyzés előtt ismerkedett meg a vőlegényével.

— **Elveszett.** Csütörtökön délelőtt a Ferdinánd király-utnak a Metropol-kávéház és Flohr-gyógy-szertár közötti szakaszán elveszett egy barna bőrből készült orvosi táská, amelyben másnak értéktelen orvosi jegyzetek voltak. A becsületes megtaláló, illő jutalom ellenében, szolgáltassa vissza a táskát dr. Leitner Fülöp gyermekorvoshoz, Calea Regele Ferdinand 33., I. emelet jobbra.

* „Nem megyek el, már láttam!“ Hát ez nagyon hibás és elhamarkodott elhatározás volna a kolozsvári ember részéről, aki az Operában, vagy a színházban már látta a Faustot s azt hiszi, hogy ezért most már nem kell megnéznie a Faust-filmet az Opera-mozgóban. Ég és föld a különbség. Amit Amerika ráköltött erre a páratlanul grandiózus filmre, azt a világ egyetlen színháza sem engedheti meg magának, Göthe hatalmas művéről nincs teljes képünk, amíg meg nem néztük a Faust-filmet az Opera-mozgóban, ezekben a napokban.

Mégis csak legjobb a késnéküli

„IDEAL“

borotváló por,
mely az ország területén
higiénia

szempontból a legjobban
elismert borotváló szer,
az arcot nem marja,
kellemes hatást hagy utána. Ovakodjunk az ártalmas utáztatoktól. Csak az „IDEAL“, felírású a valódi. Mindenütt kapható. Egyedüli készítője:

Reszling József
fodrász

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Finom borotváló szappan 10-es csomag 60 lejért kapható. Viszonteladónak árkedvezmény

(Buzdító az a nyújtások közlebbtes prog amely a miniszter földi tők vallott annak t halasztás nagy kő sorban e kell bék Már megírta, banksop vonatkoz vasutak dekében. Bukarest társasága panynak a pénzű szes vas összegre is, hogy

Ujart tartozási kártalanít az összes a „Banc Magyar eredő kölcsönök 7 százalé és behajtpapírok“ A rendel Nationala dekeltek igazgatás ahol a ha fizetni, az holott tő lombardoz ezekért a miután a kölcsönök Egy é bródi va osztrák Jugoszláv szabásu h egy ujab sának vis hónappal Krupp-m

Egyesül Jelzalog Deviz Zürich Newyork London Páris Milano Prága Budapest Belgrad Bukarest Varsó Bécs Berlin Száz l

Közgazdaság

Egy amerikai pénzesoport közvetlen tárgyalásokat kezdett a román vasutak bérbeviteléről

Legalább 100 millió angol fontba fog kerülni a CFR reorganizálása

(Bucuresti-Bukarest, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Külföldi körökben is feltűnést keltett az a nyilatkozat, amelyben a liberálisok kormányra jutásakor Bratianu Vintila pénzügyminiszter legközelebbi programját vázolta. Az egyébként ismeretes programban ugyanis egy olyan pont is szerepelt, amely arra enged következtetni, hogy a pénzügyminiszter bizonyos fokig revízió alá vette a külföldi tőke romániai elhelyezkedésének kérdésében vallott merev álláspontját. Ez a frontváltás főleg annak tulajdonítható, hogy a kormány most már halaszthatatlannak találja az eddig hiába hajszolt nagy külföldi kölcsön megszerzését, amelyből első sorban az ország vasuti hálózatát és felszerelését kell békebeli állapotba helyezni.

Már a július hetedikén „Manchester Guardian” megírta, hogy Bratianu Vintila és egy amerikai bankosoport reprezentánsai között nagyobb kölcsönre vonatkozó tárgyalások indultak meg az állam vasutak beruházási programjának megvalósítása érdekében. Az amerikai pénzemberek meg is érkeztek Bukarestbe, Howard Kelley vasutügyi szakember társaságában, aki a Canadian Grand Trunk Company-nak volt az elnöke. Kelley és John Downey, a pénzügyi szakértő felülvizsgálták az összes vasutvonalat, hogy megállapítsák, mekkora összegre van szüksége Romániának, valamint azt is, hogy hol lehetne ezen a téren megtakarításokat

elérni. Ezideig — állapítja meg a nagy nagy angol lap — még nem tudnak pontos összeget, de a vasutak rendbehozatala legalább 100 millió font sterlingbe fog kerülni. Ezt az óriási összeget persze nem egyszerre kapná kézhez Románia, hanem amint a tárgyalások perfektuálódnak, az amerikaiak egyelőre 20 millió fontot folyósítanak, a többi részletet pedig a szükségletek arányában fogják rendelkezésére bocsátani.

Az amerikai pénzemberek, miután szemleut'utát befejezték, amelynek során a fontosabb ipari centrumokat — így Resicát — is megtekintették, tegnap délelőtt felkeresték Alexandru Peričanu vasutügyi minisztert, akivel hosszas megbeszélést folytattak. Tapasztalataik alapján részletesen kifejtették, hogy az amerikai tőke számára milyen investációs lehetőségek nyílnak Romániában. Félhivatalos közlés szerint az amerikaiak bérbe akarják venni a román vasutakat, mert csak így látják biztosítva a befektetésre kerülő tőke rentabilitását, valamint a szállítási viszonyok gyökeres megjavulását. A tárgyalások egyébként még csak a puhatolózás stádiumában vannak, amelyben az egyetlen konkrétum eddig az, hogy az amerikai tőke ezuttal elsősorban érdeklődik közvetlenül a romániai piac iránt, holott a múltban a kormány mindig német, vagy angol közvetítőtől kapott amerikai pénzre kölcsönajánlatot.

Ujabb kísérlet a hadikölcsön-lombard-tartozások behajtására. A pénzügyminisztérium kártalanítási végrehajtásának rendeletet intézett az összes pénzügyigazgatóságokhoz, hogy hajtsák be a „Banca Nationala”-nak, mint az egykori Osztrák-Magyar Bank jogutódjának hadikölcsönjegyzésekből eredő követeléseit. A rendelet szerint a lombard-kölcsöntőke összegén kívül a tartozás egész idejére 7 százalékos kamat, valamint 6 százalékos kezelési és behajtási illetéket számítanak fel olyan „érték-papírok” után, amelyeknek ma alig van értékük. A rendelet, amely nem első ilyen kísérlete a „Banca Nationala”-nak, érthető megütöztetést keltett az érdekeltek körében, annál is inkább, mert a pénzügyigazgatóságok fizetési felszólításokat küldtek ki és ahol a hajdani hadikölcsönjegyző nem volt hajlandó fizetni, az adóvégrehajtók foglalást foganatosítottak, holott több bírósági döntés is van arról, hogy a lombardadósok csakis a kötvényekkel felelősek ezekért a tartozásokért, nem pedig a vagyonukkal, miután a román kincstár hallani sem akar a hadikölcsönök beváltásáról.

Egy év alatt háromszor cserélt gazdát a bródi vasongyár. Belgrádból jelentik: Az osztrák nagytőke, amelynek a háború előtt Jugoszláviában erős pozíciója volt, nagyobb-szabású hitelügyletek lebonyolítása után, most egy újabb lépéssel jutott közelebb régi befolyásának visszaszerzéséhez. Mint ismeretes, néhány hónappal ezelőtt híre járt, hogy az esseni Krupp-művek átvették a bródi vasongyár rész-

vénytöbbséget. A hírt nemsokára megcáfolták, majd megerősítették azzal, hogy a Krupp-művek ezután akarták a Balkánon az első modern mozdonygyárat létesíteni. Ennek érdekében le is szállították Bródba a szükséges gépeket és technikai felszerelést. Később azonban az üzleti kilátások nem elégtettek ki Kruppokat, sőt a bródi vasongyár miatt érzékeny veszteséget szenvedtek, mert a gyár nem kapta meg a remélt állami megrendeléseket. Emiatt, valamint más nehézségek miatt a Krupp-művek visszavonultak a bródi vasongyártól és részvényüket átengedték a budapesti Ganz-koncernnek, amely tudvalegőleg időközben affliálta a Kistarcsai Gépgyárat, a bródi vasongyár eredeti alapító-vállalatát. Most azután meglepetésszerűen a Ganz-koncernből az Oesterreichische Staats-Eisenbahn Gesellschaft (Stég) vette át a bródi vasongyár részvénytöbbségét, amely ilyenformán nem is egészen egy év alatt immár a harmadik kézbe került.

GRAMOFONOK

legnagyobb választékban
LEPAGE-nál, Kvár

Tőzsde

A lej szépszéles ingadozása nyugtalanítólag hat a piacra, amely egyébként erősen lanyha és üzletellen.

Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. jelentése	Valutapiac 1927 július 14 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka-rest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york
Devizák		nyitás	zárlat						
Zürich	3170-3180	—	—		3165	11042	13660	650	1925
Newyork	16375-16400	519 ³ / ₈	519 ³ / ₈		165	5737 ⁰	70980	3375	—
London	798-800	252250	252250		798	278525	344550	16395	48550
Páris	645-650	203450	203450		646	2247 ¹ / ₂	2779	13232	391 ¹ / ₂
Milano	895-900	2826	2823 ³ / ₄		897	3122 ¹ / ₂	386150	18420	544
Prága	486-488	154050	1540		487	169975	210287	—	296 ¹ / ₄
Budapest	—	9060	9060		2880	—	12366	58937	—
Belgrád	—	913 ¹ / ₂	913 ¹ / ₂		295	100875	1248	5945 ¹ / ₂	176
Bukarest	—	317	319		—	355	43925	20 ⁷ / ₈	61
Varsó	—	58	58		1870	6415	7930	37787	—
Bécs	2325-2335	7312	731150		2310	8080	—	475 ¹ / ₈	—
Berlin	3915-3925	12335	12335		3890	13620	16850	800 ³ / ₄	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 322, Páris —, Budapest 355, Bécs 43925, Prága 208750.

Gyermekének

könyvet vegyen vizsga-ajándéku. 10 zsidótárgy könyvet 120 lejért.

Dániel könyve magyar fordításban. — Kiss József regénye: Jokli. — Zengő hárfá, (verses könyv). — Sokolov: Uj zsidó. — Panet: Utazásom a Szentföldön. — Marton: A zsidó nemzet Erdélyben. — Kabbalisták és csodatevők. — Gorelik: Cion és gölusz. — Palesztinai utmutató. — Tóra és cionizmus.

Leszállított áron kaphatja a következőket:

Heine: Bacharachi rabbi (75 lei helyett) 55
Fürth M.: Gyuri gróf (mesék és elbeszélések zsidógyermek részére) (75 helyett) 55
Silbermann: Egy zsidó gyermek története (80 lej helyett)..... 50

Az olvasó könyvesoport és a három leszállított áru könyv együttes ára 260 lej és portóköltség.

Megrendelhető: Uj Kelet könyvosztályában

„ACME” fűzőgép

a legtökéletesebb, irodákban, kereskedőknek nélkülözhetetlen Egyetlen fűzőgép, mely tartós

Kapható:

OFFICE EQUIPMENT COMPANY, ORADEA

Tennis-nadrág 500 L.

Vászon-öltönyök

Lüster-saccók

NEUMANN M. Cluj férfi- és fiu-ruha áruhaza, Piata Unirii 14.

3 könyv:

Dr. Philipp Paneth érdekes, vonzó könyve a néhai nagy erdélyi országos fő rabbi: Mareh Jecheskel életéről és családjának elágazásáról a mai napig. Egyben felöleli az egykorú erdélyi zsidóság történelmét.

Rabbenu Jecheskel

Ára füzve 175 lei, kötve 225 lei.

Leopold Hichler:

Der Sohn des Moses Mautner

Regényes történet a bécsi zsidók életéből. Ára füzve 135 lei, kötve 185 lei.

Hatvany Lajos:

Urak és Emberek

(Két kötetben.) Regény a 18-19. század magyar zsidójának életéből. — Ára 510 lei.

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában

Hirdessen az Uj Keletben

SZINHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei

Biller Irén Kolozsváron. A budapesti színházok ünnepe és dédelgetett operette-prinadonnája, Biller Irén, akinek egy-egy fellépéséért versenyeznek a budapesti színházvezetők, mert minden fellépése zsufolt házat és tomboló sikert jelent, pénteken este kezd meg nálunk három estére terjedő vendégjátékát. Igen nagy utánjással és rendkívüli anyagi áldozatok árán sikerült rábírn Biller Irént, hogy három esti vendégjátékra-Kolozsvárra jöjjön, bizonyos, hogy azután évek fognak eltelni, amíg újra láthatjuk Kolozsváron Biller Irént. Ragadja meg tehát mindenki ezt a ritka és kivételes alkalmat s biztosítsa helyét valamelyik Biller-estére. Pénteken a „Nebántsvirág“-ban, szombaton a „Muzsikus Ferkóban“ s vasárnap pedig a „Nótáskapitány“-ban fog fellépni Biller Irén. Jegyek már mind a három estére válthatók a Magyar Színház Pénztáránál.

Neményi Lili és Tolnay Andor a János vitézben. Vasárnap délután 6 órakor a legnagyobb sikerű magyar operette, a „János vitéz“ fog olcsó helyárakkal színtekerni, a két vezetőszerepben Neményi Lilivel és Tolnay Andorral.

*

MŰSOR:

Péntek: Nebántsvirág. (Biller Irén vendégjátékával. Tolnay Andor fellépésével. Sorozatszám: 411)

Szombat: Muzsikus Ferkó. (Biller Irén vendégjátékával, Tolnay Andor, Ihász Aladár fellépésével. Sorozatszám: 412.)

Vasárnap d. u. 6 órakor: Jánosvitéz. (Neményi Lili, Tolnay Andor fellépésével. Mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám: 413.)

Vasárnap este fél 9 órakor: Nótás kapitány. (Biller Irén bucsu fellépésével. Sorozatszám: 414.)

Hölgyeim! Előrehaladt idény miatt minden elfogadható áron árusít az
Ideal kalapszalonn
a legujabb filz kalapok óriási választékban és átmeneti Gluj, Regele Ferd. 8.

Nemcsak a
kereskedőknek,
hanem az
iparosoknak
gyárosoknak
is fontos a

Vámtarifa

ismerete, mert ennek alapján kell kiállítani a luxus- és forgalmi-adó bevallási nyilatkozatokat.

A Dr. Bereczky-féle

Vámtarifa

pontosan és áttekinthetően közli az erre vonatkozó törvényt,

ára 350 lei

Kapható Clujon az Uj Kelet könyvosztályában. — Máramarosszigeten: Fried Miksa, Str. Sincai No 36. — Oradea-maren Blum Zsigmond, Str. Vlaicu 51.

A Kadima- nyomda

csak
izléses és szép
nyomtatványt
szállít

Cluj, Str. Baron L. Pop 10
Telefon 9-77

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állás-terjesztőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levetel csak úgy továbbítunk ha portóból meg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Intelligens jobb család-beli zsidó lány orth. családhoz gyermekek mellé, nagy kíséretnek háziasszony mellé ajánlkozik. Szíves megkereséseket. Megbízható jelíge a kiadóba kér.

Keresek közel a belvá-roshoz egy szoba konyhás lakást, „magas árat“ fizetek. Cim a „Fraternitas“-nyomdában, Str. Baron L. Pop 10.

Perfektül számoló, jó-írású, megbízható zsidó-leányt keresek élelmiszer-üzletbe. Elek tejüzeme, Solutiu (Viz-u.) 8.

Barzel

fierarie
vasúzielt

Cluj-Kolozsvár
P. M. Viteaz 13.

Telefon
10-43

Targu-Mures, főtér legjobb helyén 20 év óta fennálló divatüzlet berendezéssel, áruval, esetleg anélkül is eladó. Cim a kiadó-hivatalban

Metropolitól felperegyire egy félig kész ház eladó. Értekezni Str. Baron L. Pop 10. sz. Fraternitas-nyomda

Román, angol, francia, német, magyar fordítások. Levelek (cégeknek hónapra), kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel, Strada Batiu (v. Kötő-u.) 3. Telefon 831.

Hirdessen az Uj Keletben

A legelterjedtebb és legnépszerűbb
zsidó történet rendkívül olcsó áron

Heinrich Graetz:

Volkstümliche Geschichte der Juden

Halbleinb.

3 Bde

550 Lei

és portóköltség

Kapható

az UJ KELET könyvosztályában